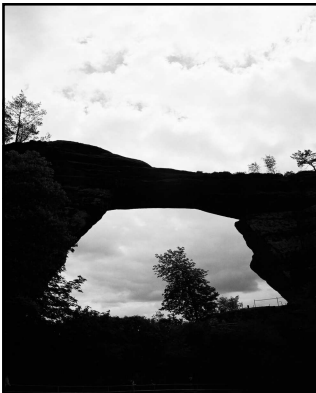

ČESKÉ ŠVÝCARSKO

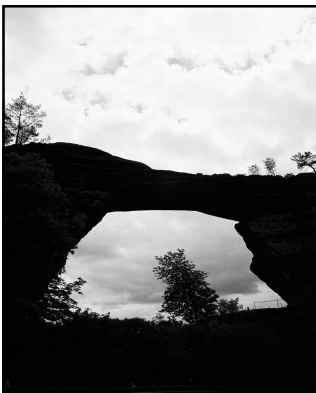

Historie ochrany přírody Českého Švýcarska

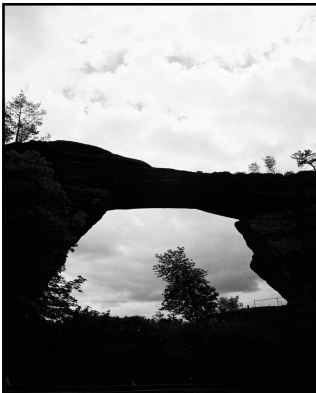
- 1923 – první snahy o ochranu Č.Š. (Rudolf Maximovič)
- 1933 – chráněná území – Edmundova (Tichá) soutěska, Pravčická brána, Tiské stěny
- 1953 – první návrh na zřízení velkoplošné ochrany Č.Š. – Čeřovský
- 1963 – v knize „Sächsische Schweiz“ Reimara Gilsenbacha – návrh na zřízení chráněné oblasti na území Česko-Saského Švýcarska

Historie ochrany přírody Českého Švýcarska

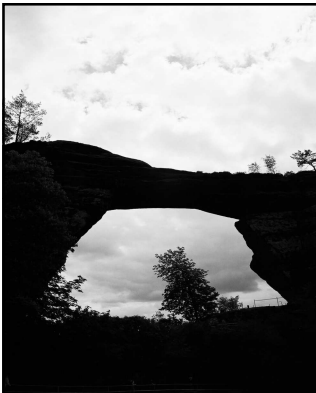
- 1963 – Pravčická brána – Chráněný přírodní výtvar
- 1964 – v časopise „Ochrana přírody“ popsal Čeřovský navrhovanou Chráněnou krajinnou oblast Labské pískovce
- 1972 – vyhlášena Chráněná krajinná oblast Labské pískovce o rozloze cca 300 km²
- 1973 – na území CHKO Labské pískovce byly vyhlášeny Státní přírodní rezervace – Čabel, Nad Dolským mlýnem, Růžák

Historie ochrany přírody Českého Švýcarska

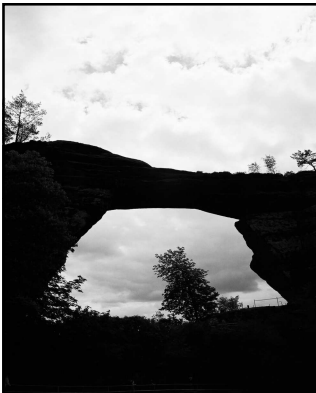
- 1977 – Státní přírodní rezervace Babylon
- 1991 – přípravy na zřízení Národního parku České Švýcarsko
- 1999 – Národní park Č.Š. schválen parlamentem ČR na ploše 7925 ha
- 1.1.2000 – vzniká Národní park České Švýcarsko

Historie ochrany přírody Saského Švýcarska

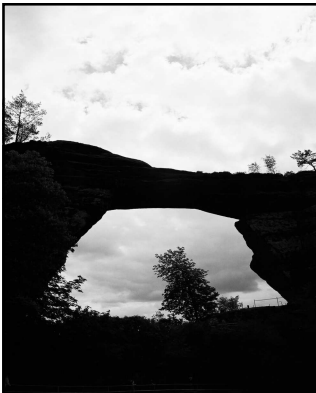
- 1928 – první snahy o velkoplošnou ochranu S.Š.
- 1954 – první oficiální plán pro vyhlášení národního parku (profesor Meusel)
- 1956 – S.Š. vyhlášeno Chráněnou krajinnou oblastí
- 1970 – S.Š. zařazeno do kategorie „Chráněná krajinná oblast centrálního významu“

Historie ochrany přírody Saského Švýcarska

- 1987 – S.Š. řízeno vlastním orgánem
- 1990 – březen – byl ministerskou radou NDR vyhlášen Národní park „Sächsische Schweiz“ na ploše 9300 ha

Národní park České Švýcarsko

Základní charakteristika

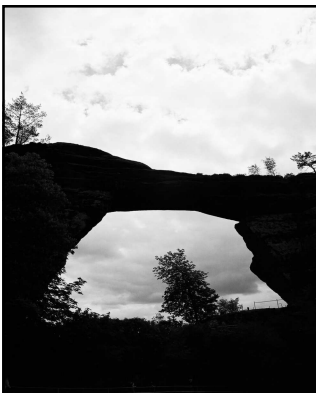

- navazuje na Národní park Sächsische Schweiz
- patří k nejznámnějším oblastem turistiky ve střední Evropě
- území „objevili“ již v romantismu švýcarští a němečtí malíři
- tvořil zde známý krajinář Caspar David Friedrich(1774-1840)
(německý malíř a kreslíř; významný představitel krajinomalby německého romantismu. Přítel J. W. Goetha, člen akademie v Berlíně a Drážďanech. Ovlivněn barokní krajinomalbou.)

Caspar David Friedrich, *Severní moře v měsíční záři*

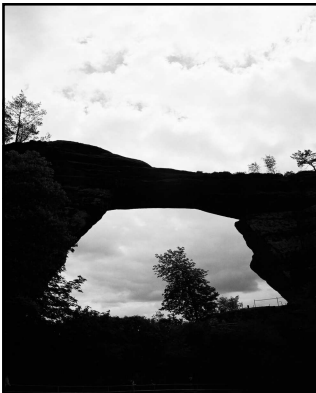

Národní park České Švýcarsko

Základní charakteristika

- vznikl zde nejstarší horský spolek na území dnešní ČR-1878
- Horský spolek pro České Švýcarsko a majitelé panství – Kinští a Clary-Aldringenové – se zasloužili o zpřístupnění Č.Š. pro účely turistického ruchu
- po roce 1945 (po nuceném vysídlení německého obyvatelstva) zanikly některé osady a celkově poklesla známost tohoto kraje

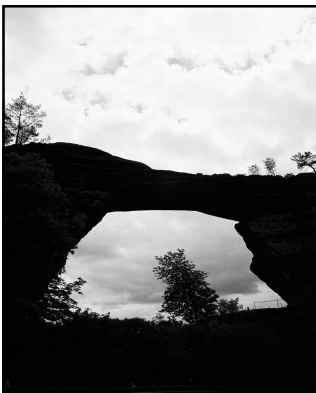

Národní park České Švýcarsko

Základní charakteristika

- hlavním předmětem ochrany je unikátní geomorfologie pískovcového skalního města a na ni vázaná biodiverzita
- z hlediska geomorfologického členění zaujímá velkou část NP geomorfologický podcelek Jetřichovické stěny
- k nejznámějším objektům patří NPP Pravčická brána, Jetřichovické stěny, Mariina vyhlídka, Vileminina vyhlídka a tzv. skalní hrádky – Šaunštejn, Falkenštejn
- v severní části Jetřichovických stěn patří k nejnavštěvovanějším místům Kyjovské údolí

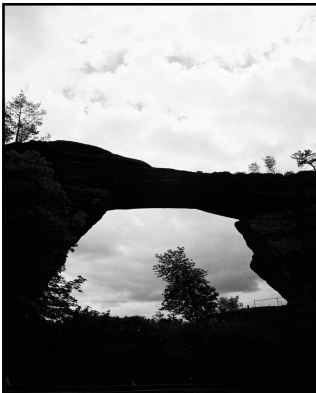

Národní park České Švýcarsko

Základní charakteristika

- jižní část NP zahrnuje podcelek Děčínské stěny
- nacházejí se zde soutěsky Kamenice – zejména Tichá a Divoká soutěska
- jižně od soutěsek se zvedá nejvyšší bod NP – NPR Růžák (619 m n. m.)

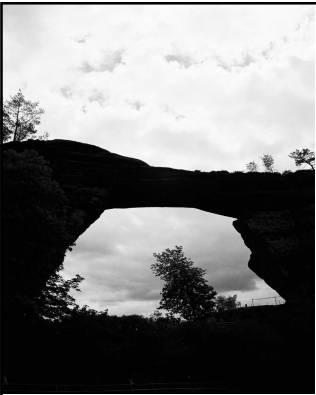

Národní park České Švýcarsko

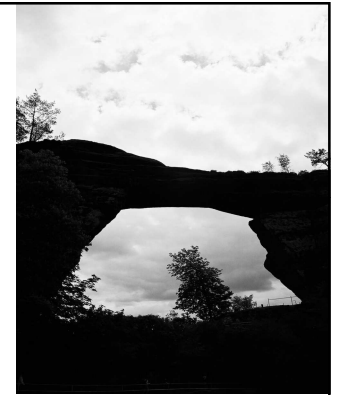
Základní charakteristika

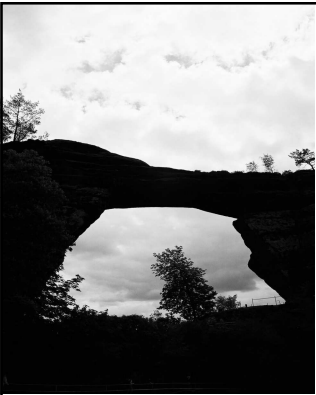
- výrazným činitelem zvyšujícím biodiverzitu je reliéf
- v hlubokých údolích a soutěskách dochází ke stékání studeného vzduchu na dno – tato klimatická inverze se projevuje ve zvratu vegetačních stupňů, kdy se na dně chladných, vlhkých roklí v nadm. výšce 150 m nacházejí podhorské a horské druhy

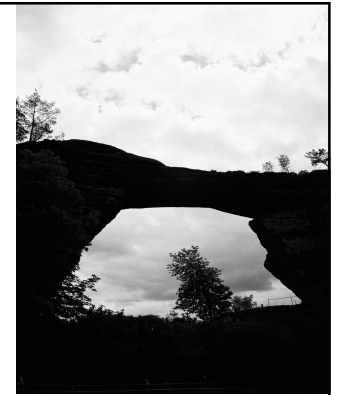
Pravčická brána

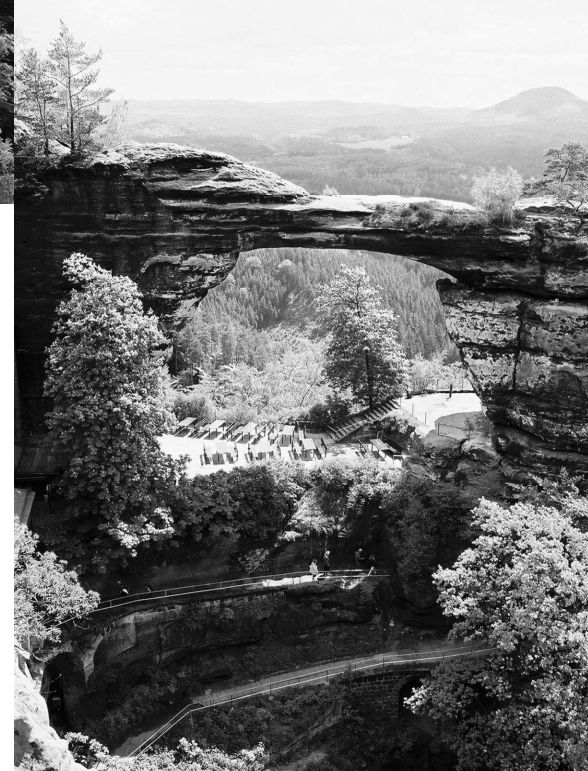
- největší přírodní skální brána v Evropě
- dno Pravčické brány leží v nadm. výšce 415 m
- šířka u dna je 26,5 m, výška otvoru 16 m, horní část oblouku je 21 m nade dnem, šířka oblouku je 7-8 m a minimální tloušťka 3 m
- od roku 1980 je výstup na oblouk uzavřen

Tichá soutěska

- dříve nazývaná Edmundova nebo Dolní
- skalnatý kaňon řeky Kamenice
- skalní stěny vystupují 50-150 m nad úroveň hladiny

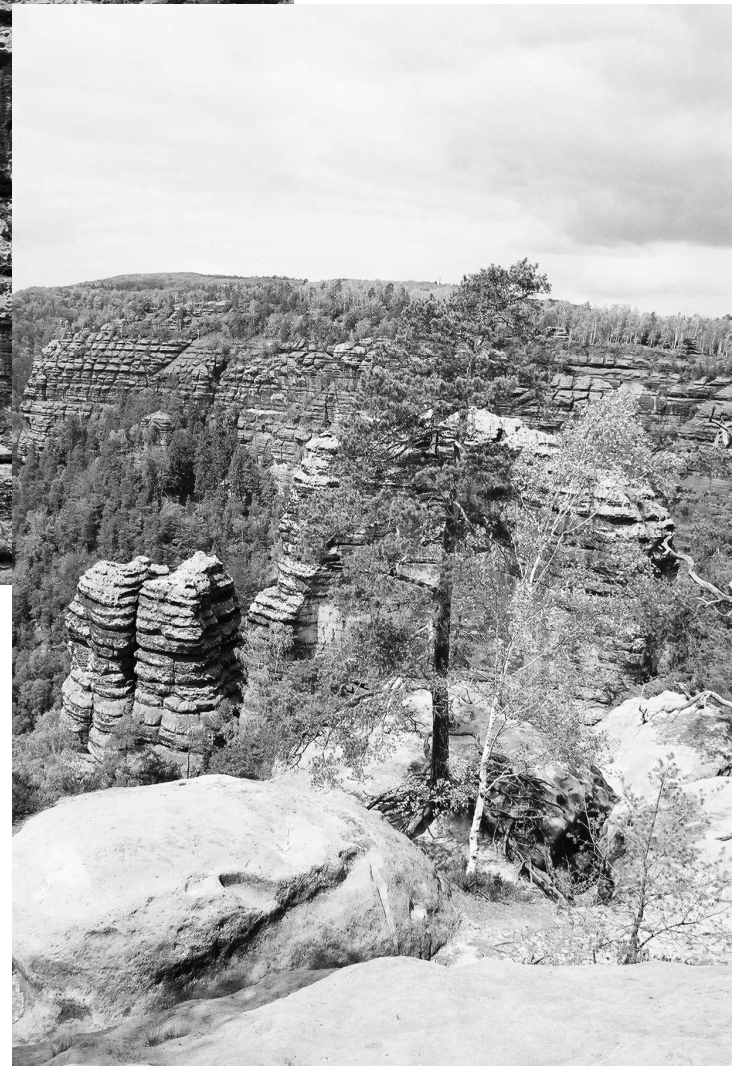

Pravčická brána

Mariina vyhlídka

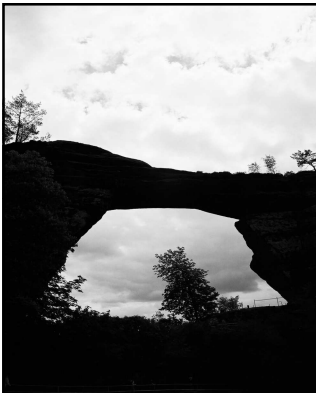

Okolí Pravčické brány

Kyjovské údolí

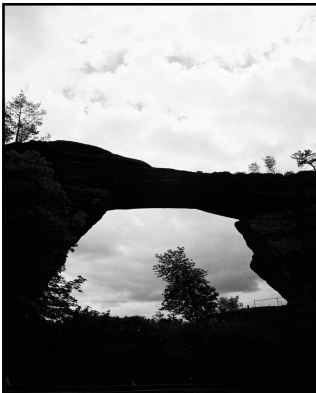

Zachování biodiverzity

Problém borovice vejmutovky

- obnově lesů po intenzivní těžbě za posledních 200 let nebyla věnována dostatečná pozornost – byly zde vysazovány nejjednodušeji vypěstovatelné dřeviny
- nejvíce je dnes zastoupen smrk (šestkrát více než v lesích původních), naopak borovice je polovina, buku pětina, dubu pouze jedna dvanáctina původního zastoupení, jedle (dříve 12 %) dnes prakticky vymizela
- vlivem vzrůstající potřeby dřeva byly vysazovány tzv. rychlerostoucí dřeviny, z nichž nejvýznamnější jsou borovice vejmutovka, dub červený a modřín

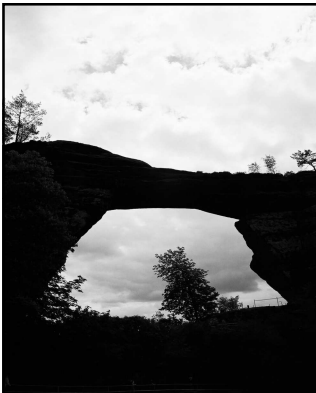

Zachování biodiverzity

Problém borovice vejmutovky

- tyto dřeviny byly vysazovány od počátku 19. století
- borovice vejmutovka (dovezená ze severní Ameriky) se rozmohla natolik, že se v některých místech NP stala dominantní dřevinou
- na mnoha místech agresivním způsobem zničila původní společenstva, včetně bylinného patra
- z těchto stanovišť mizí i přirozená fauna

Zachování biodiverzity

Problém borovice vejmutovky

- hlavním posláním NP je uchování a zlepšení přírodního prostředí – uvedení lesního společenstva na celém území do přirozeného stavu – nahrazení nepůvodních druhů (zejména borovice vejmutovky) druhy původními –přirozenými
- problém borovice vejmutovky je hlavním bodem programu Světového svazu ochrany přírody spolu s Českým ekologickým ústavem, který je součástí projektu IUCN „Efektivní komunikace pro zachování biodiverzity“